

Psát některé články je radost, ale následující se mi psal těžko. Myslím si ovšem, že v našem Zpravodaji má místo, ačkoli se v knihách AR o královské rodině nemluví kromě přezdívky malé Bridget, které pro podobnost s mladou královnou Viktorií přezdívali (dočasně) Vicky.

Vždy, když odejde někdo slavný, významný a všeobecně známý, zůstává v mysli pozůstalých, nejen příbuzných a blízkých, ale i širší veřejnosti určité prázdno. Nejinak je tomu s královnou Alžbětou II. Většina lidí ji milovala a obdivovala, našli se i kritici, ale domnívám se, že královna bude chybět i těm, kteří k ní měli výhrady. Už jen délkou svého panování - nedávno jsme si připomínali sedmdesát let od jejího nástupu na trůn. V našich představách zakotvila jako naprosto samozřejmá součást Velké Británie a vlastně i její symbol. S jejím portrétem jsme se setkávali na bankovkách a poštovních známkách a vlastně nás ani nenapadlo, že tento symbol jednou musí skončit.

O Alžbětě II. se dnes mluví a píše snad ve všech médiích, nicméně připomeňme si i na stránkách našeho Zpravodaje několik momentů z jejího dlouhého života.

Narodila se 21. dubna 1926 jako nejstarší dcera prince Alberta¹ a jeho manželky Elizabeth Angely Marguerite Bowes-Lyon². Tehdy nesla titul Elisabeth of York a s možností jejího nástupu na trůn se nepočítalo.

Princezna Alžběta, tehdy nazývaná Lilybet, na obálce týdeníku Time v dubnu 1929 (vlevo) a její portrét od Philipa de László z roku 1933 (vpravo).

V roce 1930 se 21. srpna narodila její sestra Margaret († 9. února 2002), později pro své výstřední chování nazývaná „buřičská princezna“.

¹ Pozdější král Jiří VI.

² Většina z nás si ji pamatuje jako Královnu matku

Teprve po abdikaci jejich strýce Edwarda VIII. v roce 1936 se stal jejich otec britským králem jako Jiří (George) VI. Tím se Alžběta stala přímou následnicí trůnu.

Na výchovu obou sester dohlížela matka a jejich guvernanka Marion Crawfordová. O vzdělání pečovali soukromí učitelé.

K prvnímu veřejnému vystoupení princezny Alžběty došlo patrně 13. října 1940. Vystoupila v rozhlasovém vysílání BBC v pořadu Children's Hour. Svou řeč zakončila slovy:

„Všichni víme, že nakonec skončí vše dobře, protože Bůh se o nás postará a dá nám vítězství a mír. A až nastane mír, pamatujte, že bude na nás, na současných dětech, abychom svět zítřka udělali lepším a šťastnějším místem.“

Ve svých necelých devatenácti letech vstoupila jako Alžběta Windsorová do ATS (Auxiliary Territorial Service = Pomocný pozemní sbor) kde prodělala výcvik v řízení a údržbě nákladních vozidel.

Princezna Alžběta v uniformě ATS (duben 1945)

Během války se seznámila se svým budoucím manželem princem Philipem³. Jejich zasnoubení bylo oznámeno 9. července 1947, svatba se konala 20. listopadu téhož roku.

3 O něm jste si mohli přečíst více ve Zpravodaji v dubnu 2021 a květnu téhož roku. (*Lodě prince Philipa a Ještě k princovi Philipovi*)

Ke svatbě se pojí historka, která v posledních dnech několikrát proběhla médií v poněkud zkreslené podobě.

Ve válkou poničené Velké Británii přetrvával přidělový systém. Princezna Alžběta se musela prokázat přidělovými lístky na oblečení, aby prokázala svůj nárok na šaty. Vláda jí povolila 200 přidělových lístků navíc. Budoucí nevěsty ze všech částí země jí poskytly stovky oděvních kuponů, aby jí pomohly šaty získat. Tyto kupony musela vrátit, protože jejich rozdávání bylo nezákonné. Šaty navrhl Norman Bishop Hartnell, který později navrhl i Alžbětiny korunovační šaty.

První syn Charles, dnes král Karel III., se narodil 14. listopadu 1948. 15. srpna 1950 následovala dcera Anna.

V roce 1951 se zhoršil zdravotní stav krále Jiřího VI. a princezna Alžběta jej při mnoha příležitostech zastupovala. Na počátku roku 1952 se společně s manželem vydala na cestu do Austrálie a na Nový Zéland. Na plánované zastávce v Keni je zastihla zpráva o úmrtí krále Jiřího VI. 6. února 1952. Manželský pár musel přerušit svou cestu a vrátit se do Spojeného království.

Slavnostní korunovace proběhla 2. června 1953 ve Westminsterském opatství. Obřad přenášela televize a sledovaly jej miliony diváků. Celý záznam⁴ je k vidění v londýnském Toweru, kde jsou i vystavené korunovační klenoty.

Fotografie královny Alžběty II. s manželem po korunovaci

4 Zkrácený záznam společně s dalšími významnými událostmi Alžbětina panování najdete na adrese: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zahranicni-kralovska-rodina-kralovna-na-zaver-oslav-sklizi-chvalu-zaherecky-vykon-pripomente-si-klicove-momenty-205017>

19. února 1960 se královským manželům narodil syn Andrew a 19. března 1964 poslední syn Edward.

Následující léta panování královny Alžběty II. nebyla vždy lehká. Přesto, přes občasné kritiky, byla symbolem Spojeného království a byla mezi lidmi oblíbená. Postupně oslavila stříbrné, zlaté, diamantové i platinové výročí svého panování. Mám zprávy o tom, že platinové výročí nemělo jen oficiální oslavy, ale že občané Velké Británie k této příležitosti pořádali i soukromé party.

Navázat na dlouhé úspěšné působení Alžběty II. nebude pro jejího nástupce Karla III. Jednoduché, už i proto, že na trůn nastupuje, na rozdíl od své matky, v pokročilém věku. Přejme mu tedy, aby jeho panování bylo stejně úspěšné, i když určitě nebude tak dlouhé.

Alžbětu II. výstižně charakterizovala nová ministerská předsedkyně Liz Trussová: ... *byla skálou, na které byla vystavěná moderní Británie.*

Zesnulá královna se nesmazatelně zapsala do dějin nejen Spojeného Království, ale celého světa. V krátké vzpomínce jsem se věnoval především dávnější historii, která možná v paměti čtenářů není tak živá. Kdo by si chtěl prohlédnout zevrubnější přehled významných událostí spojených s dlouhým panováním Alžběty II., může se podívat na adresu:

<https://forbes.cz/95-veci-ktere-jste-o-kralovne-nevedeli-alzbeta-ii-slavi-petadevadesatiny/>

